

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes konsultatīvās padomes sēde

26.02.2021.

Baiba Šmite-Rože
VID Nodokļu pārvaldes direktora vietniece

Valsts ieņēmumu
dienests

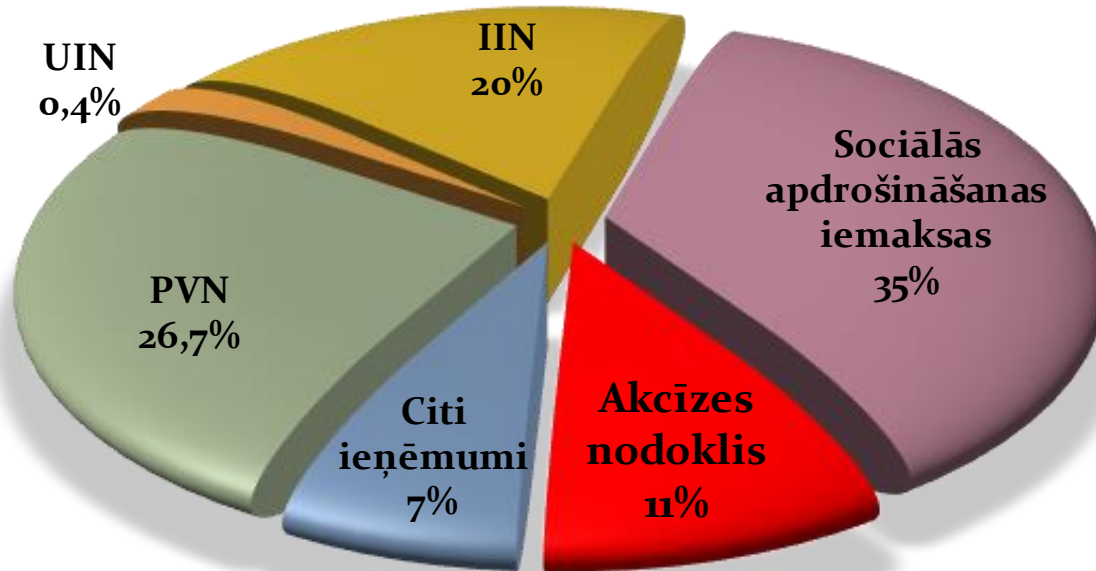
Darba kārtība

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumu un akcīzes preču aprites tendences 2020.gadā.
2. Normatīvo aktu izmaiņas akcīzes jomā 2021.gadā.
3. Citi jautājumi.

Valsts budžeta ieņēmumi 2020

VID administrētie nodokļu ieņēmumi 2020.gadā

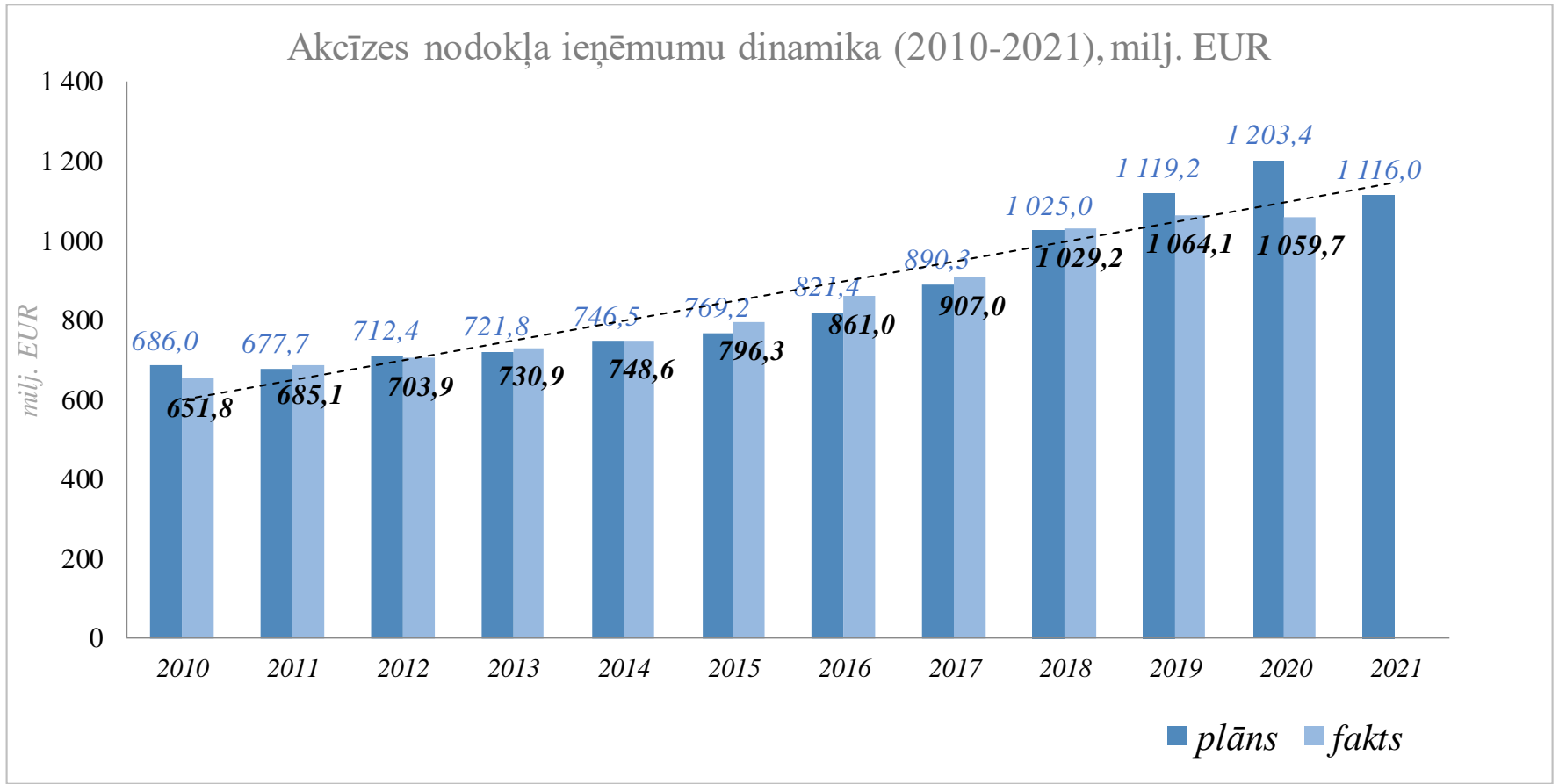
Valsts budžeta ieņēmumu daļā 2020.gadā iekasēti 9,86 miljardi EUR, 11% no tiem ir akcīzes nodokļa ieņēmumi.

Akcīzes nodokļa ieņēmumos 2020.gadā iekasēti **1,060 miljardi EUR**, kas ir **par 4,4 milj. mazāk nekā 2019.gadā**. Akcīzes nodokļa ieņēmumu plāns izpildīts par 88,1% jeb par 143,7 milj. EUR mazāk nekā plānots.

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi

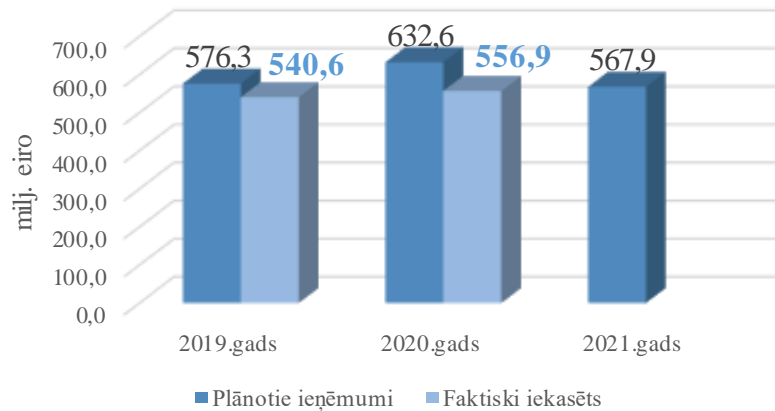

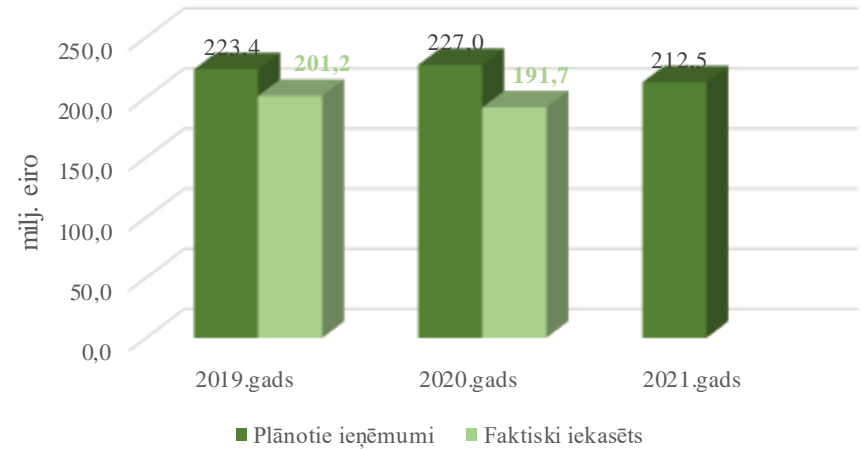
Valsts ieņēmumu dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi

Naftas produkti

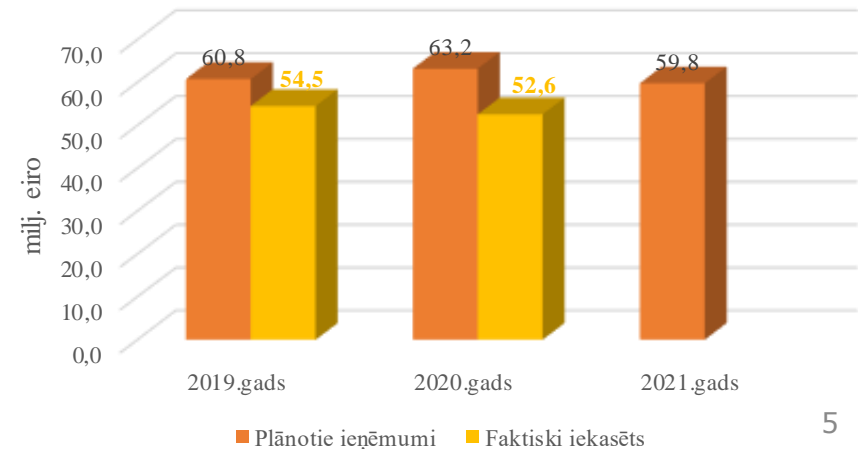
Alkoholiskie dzērieni (neskaitot alu)

Nodokļa ieņēmumu plāns nav izpildīts :

- naftas produktiem par 75,7 milj. EUR,
- alkoholiskiem dzērieniem par 35,3 milj. EUR,
- alum par 10,6 milj. EUR.

Alus

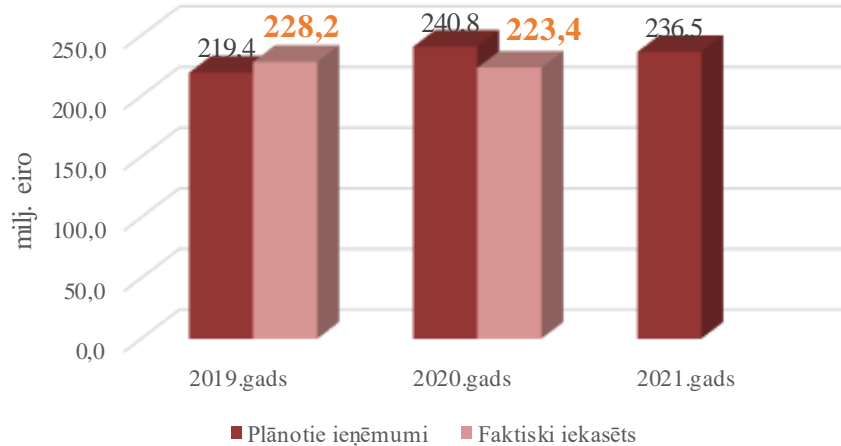

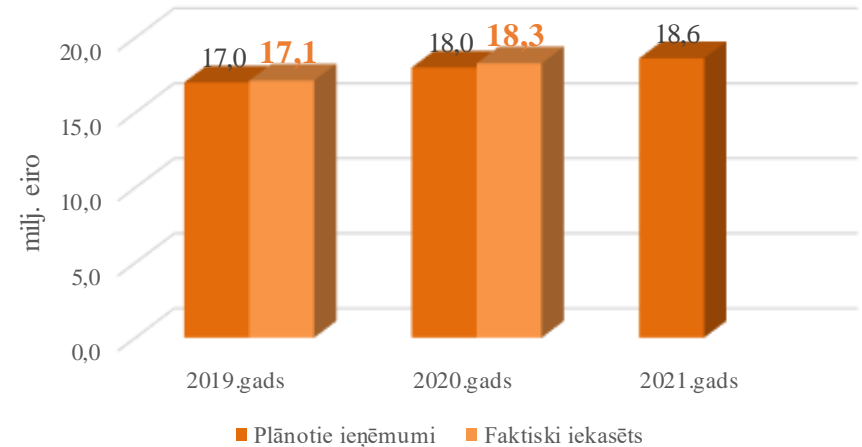
Akcīzes nodokļa ieņēmumi

Valsts ieņēmumu dienests

Tabakas izstrādājumi

Pārējās preces

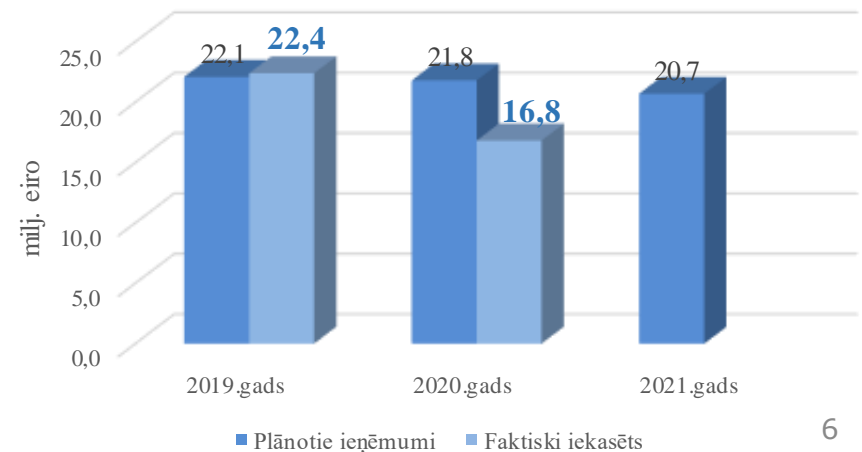

Nodokļa ieņēmumu plāns nav izpildīts:

- tabakas izstrādājumiem par 17,4 milj. EUR,
- dabasgāzei par 4,97 milj. EUR.

Nodokļa ieņēmumu plāns izpildīts tikai pārējām akcīzes precēm (+0,29 milj. EUR).

Dabasgāze

Valsts ieņēmumu
dienests

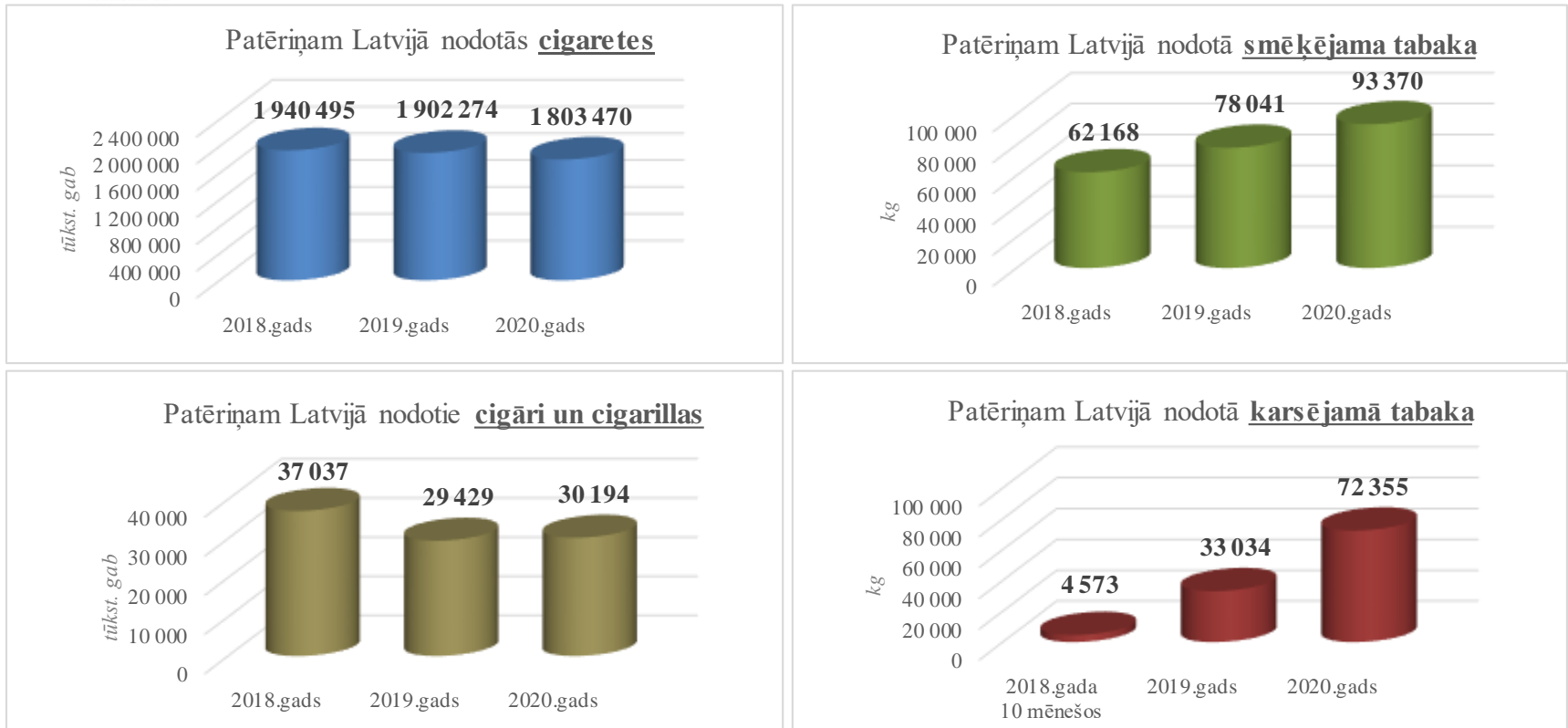
Tabakas izstrādājumi

Tabakas izstrādājumu aprites tendences

Valsts ieņēmumu dienests

Patēriņam nodoto **cigarešu** daudzums 2020.gadā ir **par 5,2% mazāks** nekā 2019.gadā.

Cigāru, cigarillu daudzums 2020.gadā pieauga par 2,6%.

Smēķējamās tabakas apjomi par 19,6 % lielāki nekā 2019.gadā.

Karsējamās tabakas popularitāte arvien pieaug – 2020.gadā patēriņam nodots 2 reizes vairāk nekā pērn.

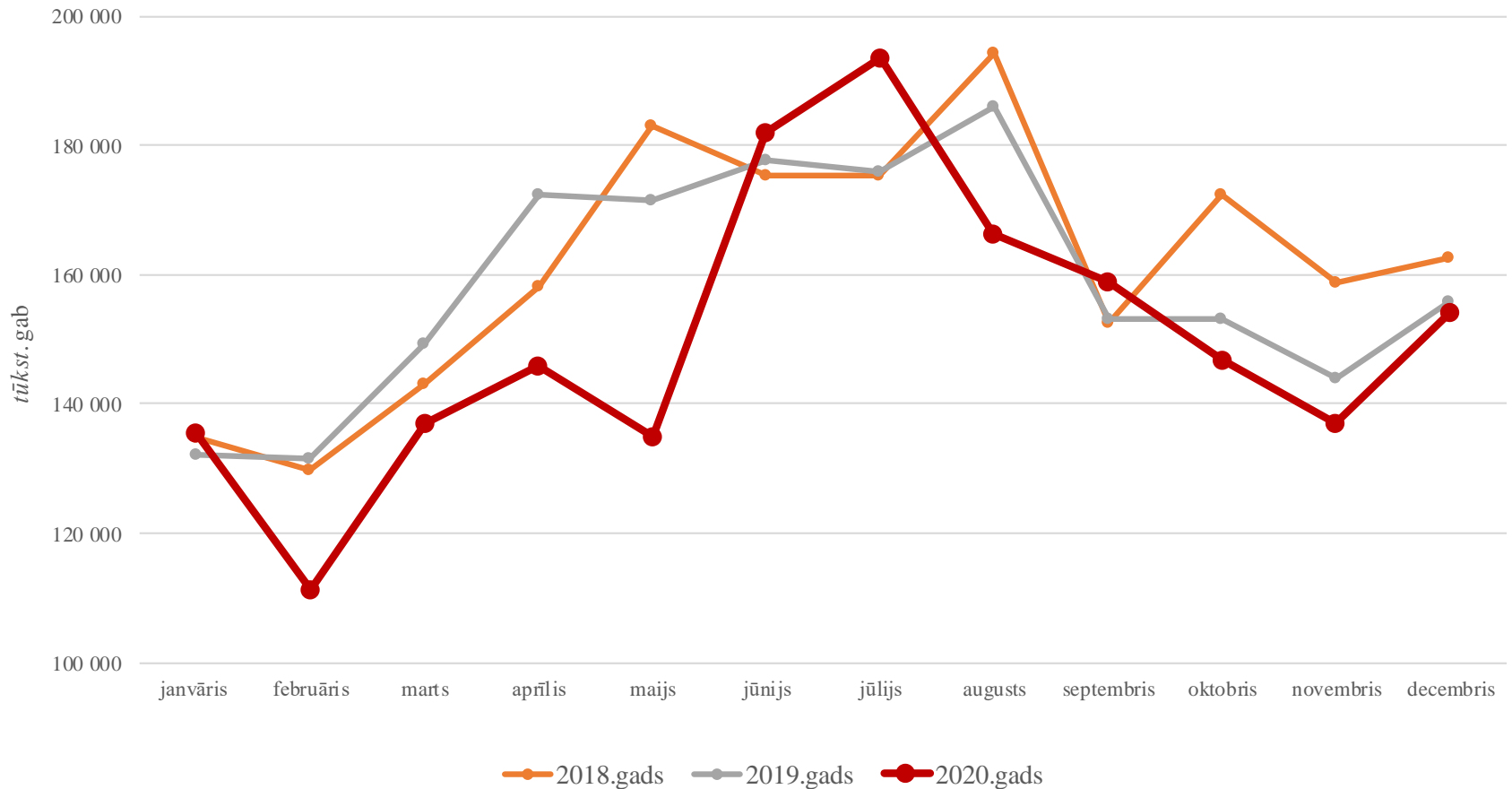

Valsts ieņēmumu dienests

Tabakas izstrādājumu aprites tendences

Patēriņam Latvijā nodotās cigaretes, tūkst. gab

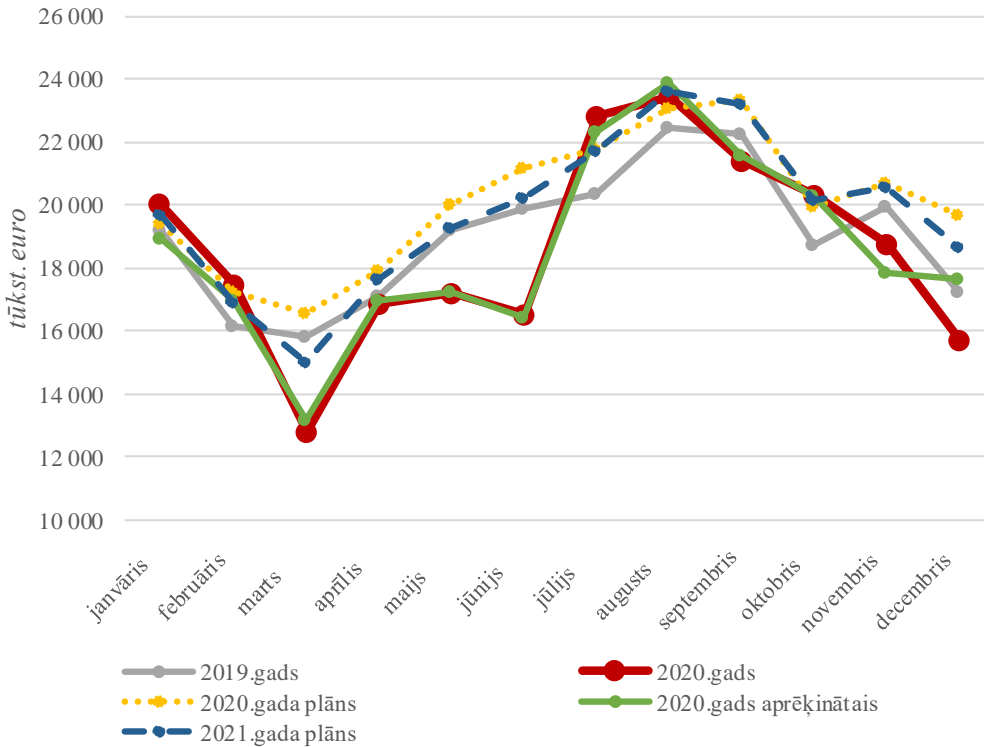

Valsts ieņēmumu dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem

Akcīzes nodokļa ieņēmumi - tabakas izstrādājumi, tūkst. EUR

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem 2020.gadā ir **223,42 milj.**, kas ir par 4,8 milj. jeb 2% lielāki nekā 2019.gadā, taču tas ir **par 17,4 milj. mazāk nekā tika plānots.**

Akcīzes nodokļa likmes tabakas izstrādājumiem (izņemot cigaretes) mainījās 01.01.2020.

2021.gadā tabakas izstrādājumiem (izņemot cigaretes) likmes tika paaugstinātas 01.01.2021. un plānoti cigaretēm likme paaugstināsies 01.03.2021.

Valsts ieņēmumu
dienests

Alkoholiskie dzērieni

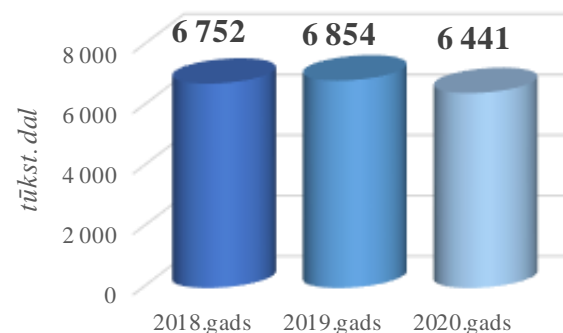

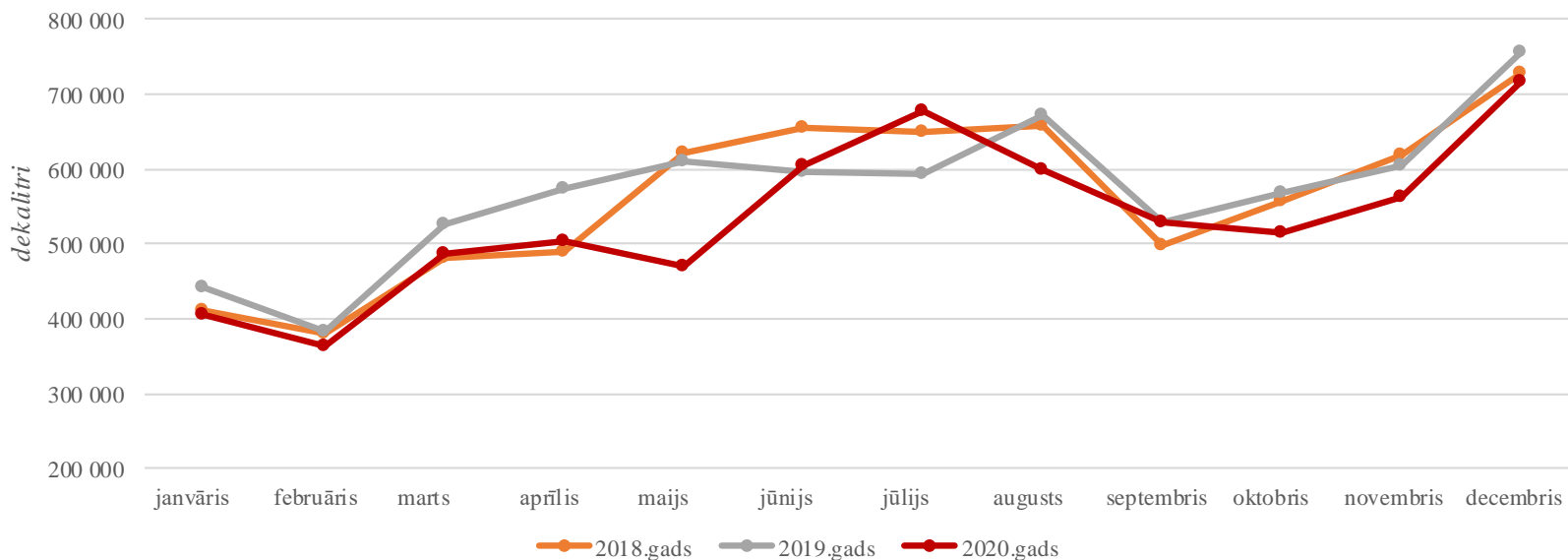
Valsts ieņēmumu dienests

Alkoholisko dzērienu aprites tendences

Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni

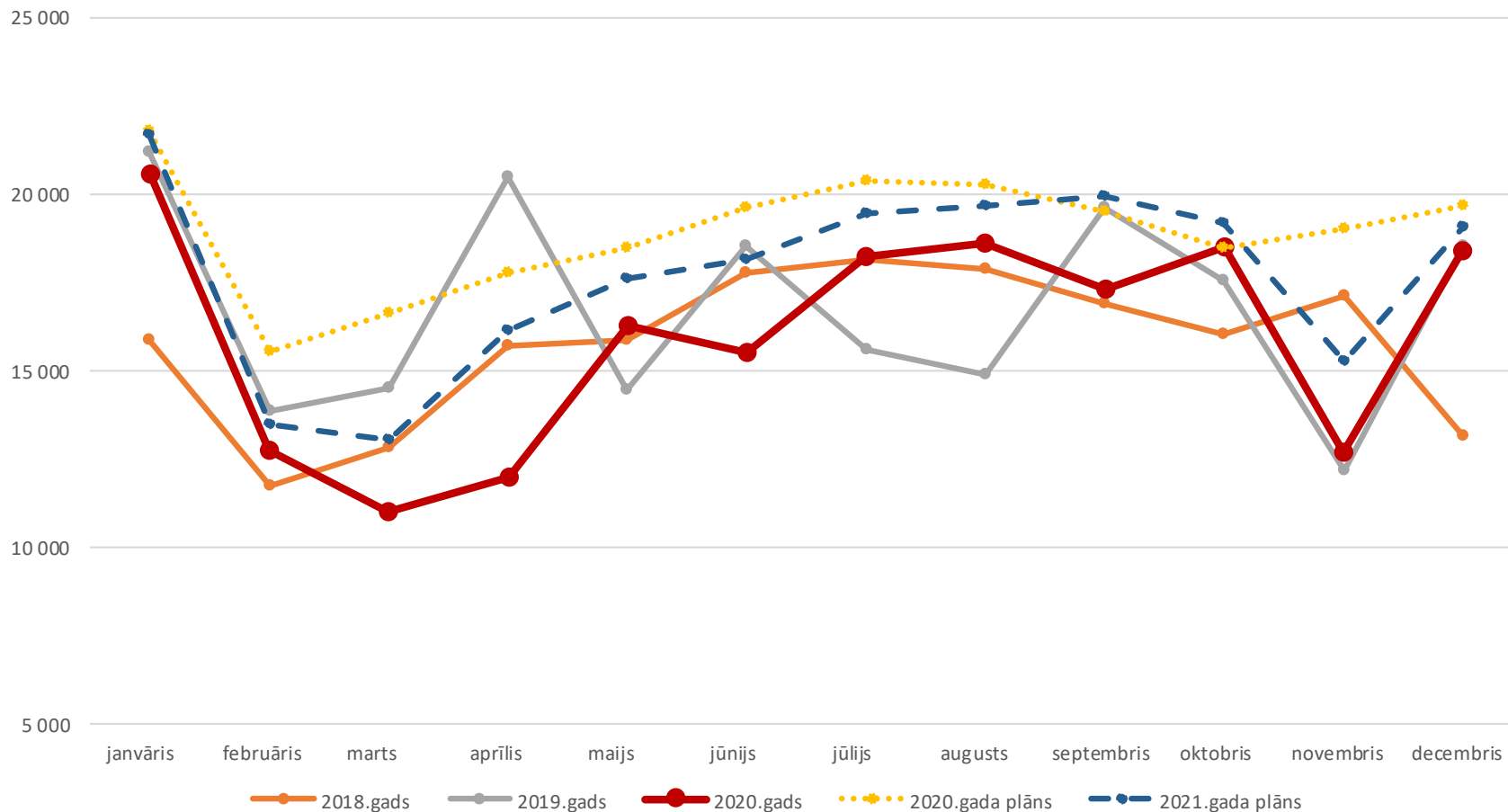
Patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu (neskaitot alu) apjoms dekalitros

Valsts ieņēmumu dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem

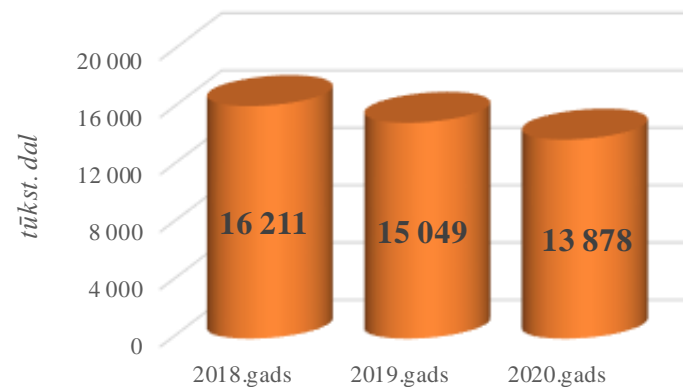

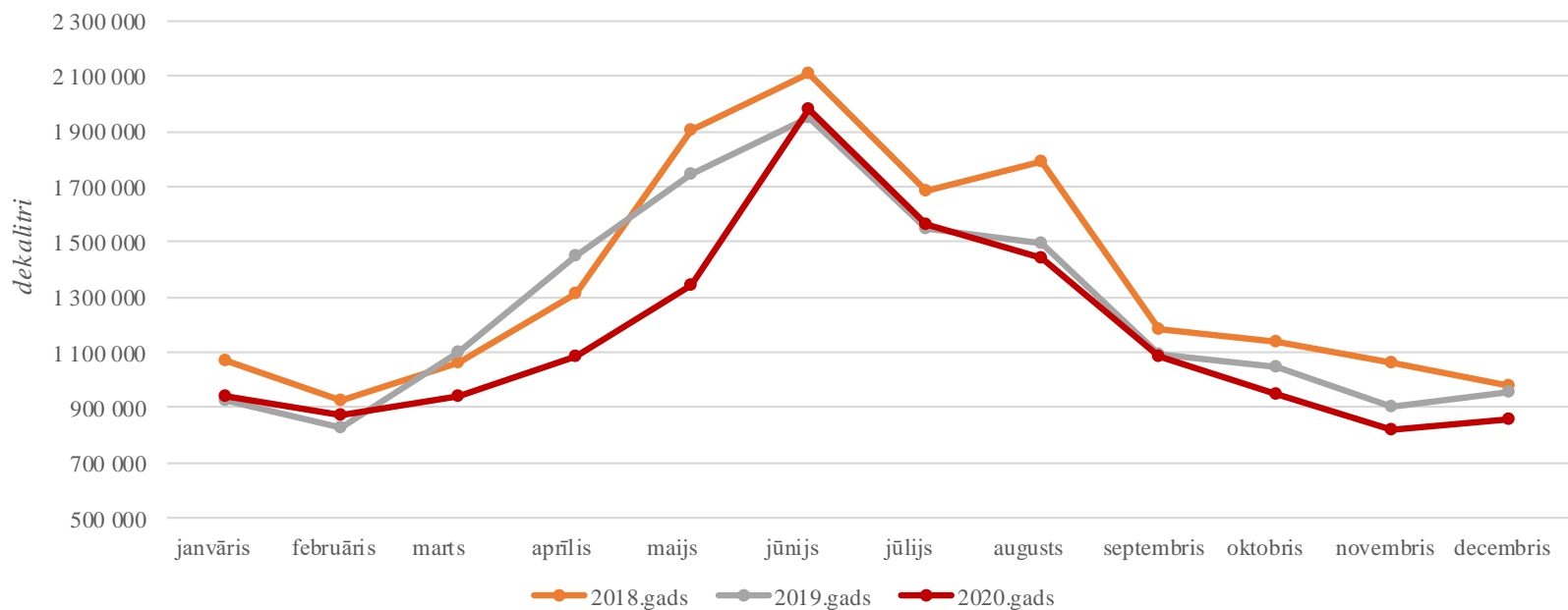
Valsts ieņēmumu dienests

Alus aprites tendences

Patēriņam Latvijā nodotais ALUS

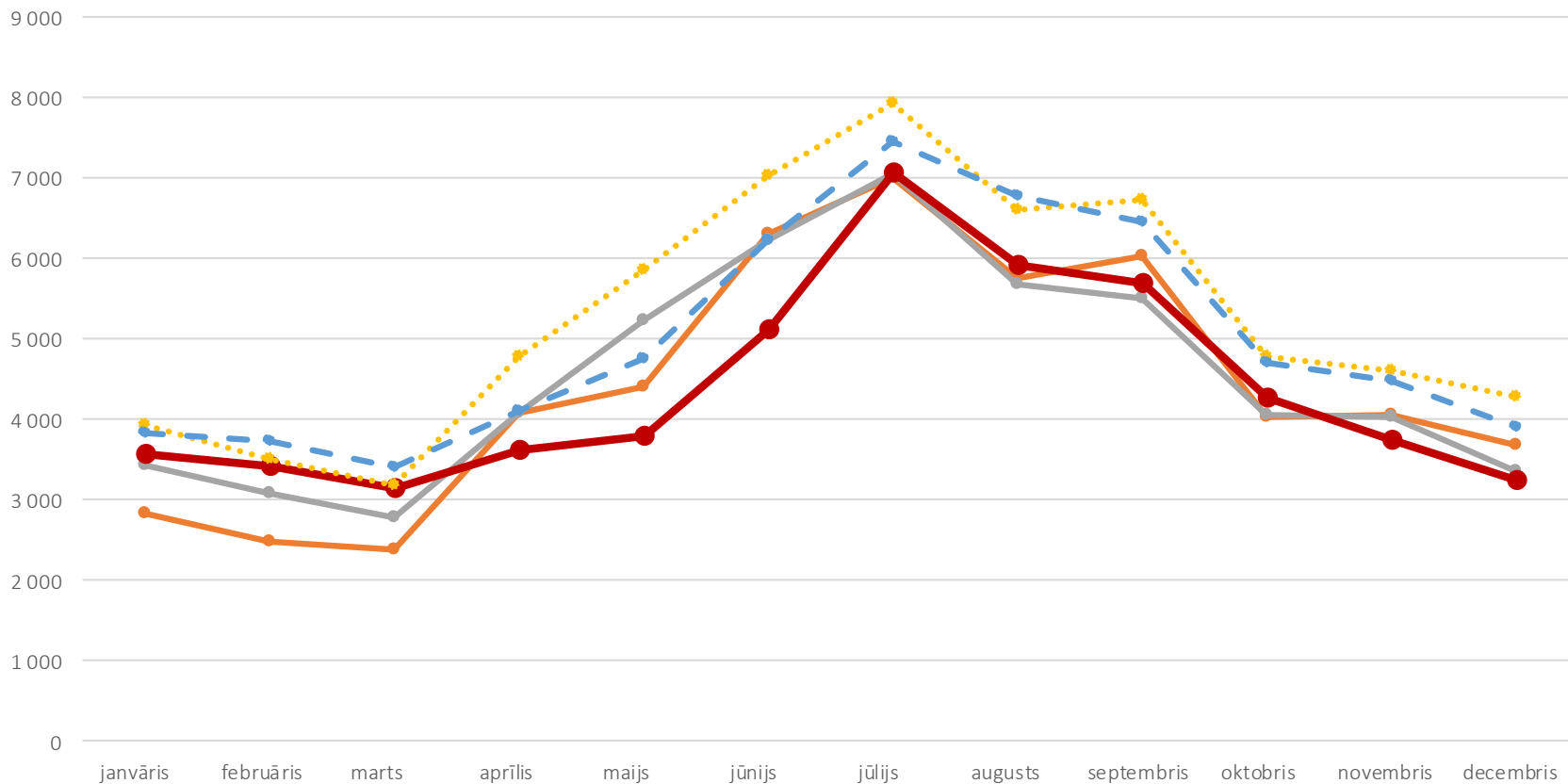
Patēriņam Latvijā nodotais **alus** apjoms dekalitros

Valsts ieņēmumu dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu

—●— 2018.gads   —●— 2019.gads   —●— 2020.gads   ●●●● 2020.gada plāns   - - -●- - 2021.gada plāns

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem 2020

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem 2020.gadā ir 191,6 milj. EUR, kas ir par 9,6 milj. jeb 4,8% mazāk nekā 2019.gadā.

Ieņēmumu **plāns 2021.gadam** ir **212,5 milj.** EUR, kas ir **par 10% vairāk** nekā faktiski iekasēts 2020.gadā.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu 2020.gadā ir 52,6 milj. EUR, kas ir par 1,9 milj. jeb 3,5% mazāk kā 2019.gadā, savukārt ieņēmumu **plāns 2021.gadam** ir **59,8 milj.** EUR, kas ir **par 14% vairāk** kā faktiski iekasēts 2019.gadā.

Valsts ieņēmumu
dienests

Naftas produkti

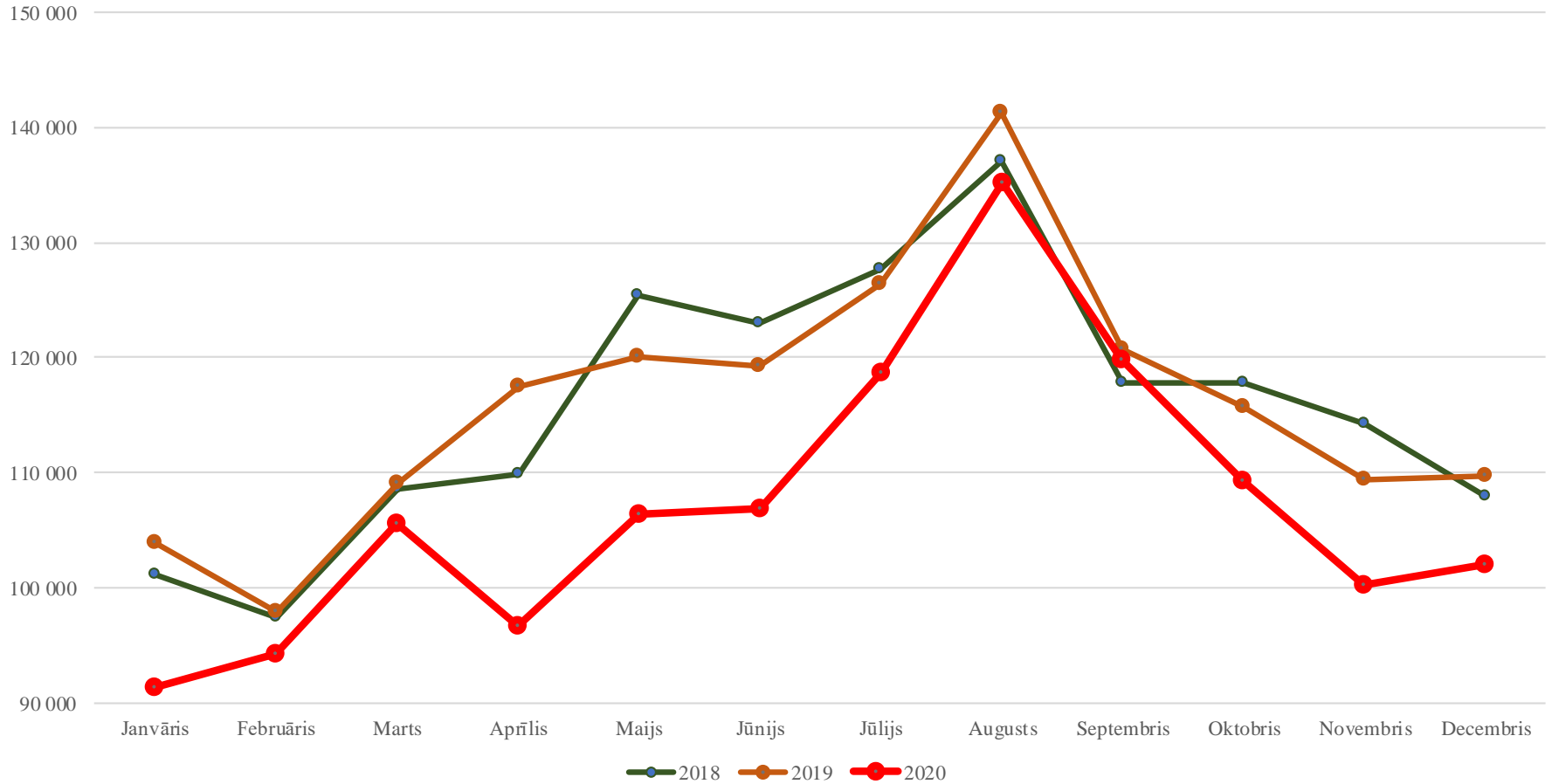

Valsts ieņēmumu
diens

Naftas produktu aprites tendences

Patēriņam Latvijā nodotais naftas produktu apjoms (t)

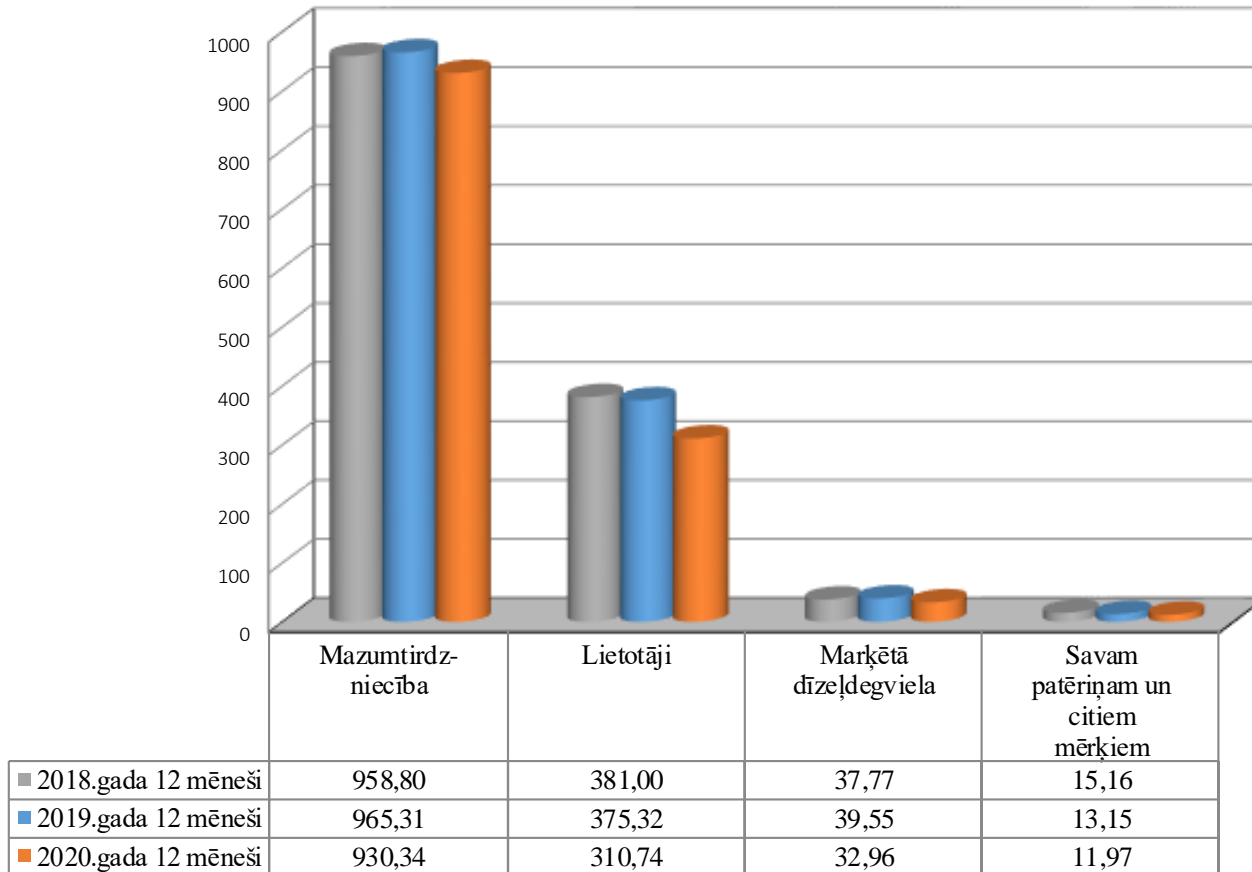

Valsts ieņēmumu
dienests

Naftas produktu aprites tendences

Naftas produktu realizācija, tūkst. tonnas

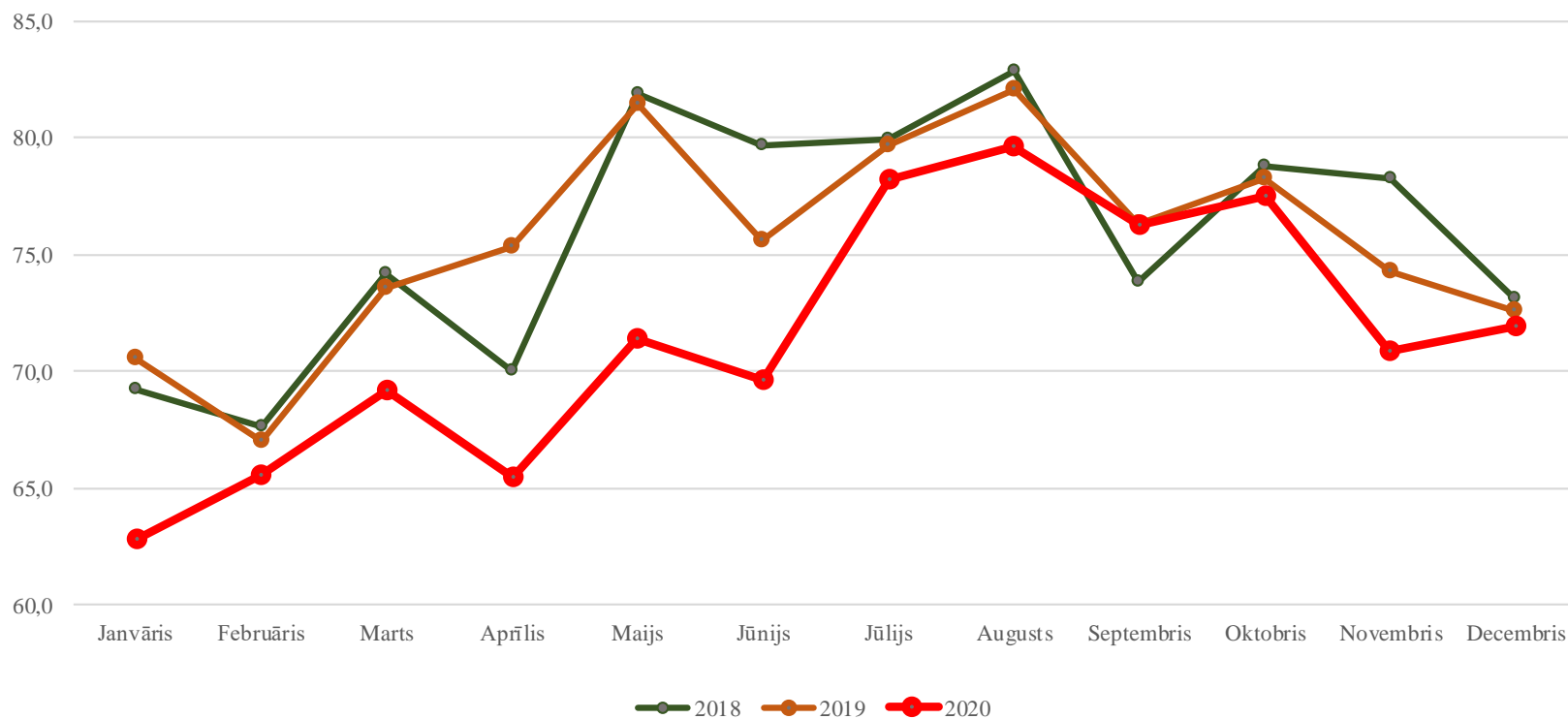

Valsts ieņēmumu
dienests

Naftas produktu aprites tendences

Dīzeļdegvielas
patēriņš Latvijā
(76% no naftas akcīzes nodokļa ieņēmumiem)

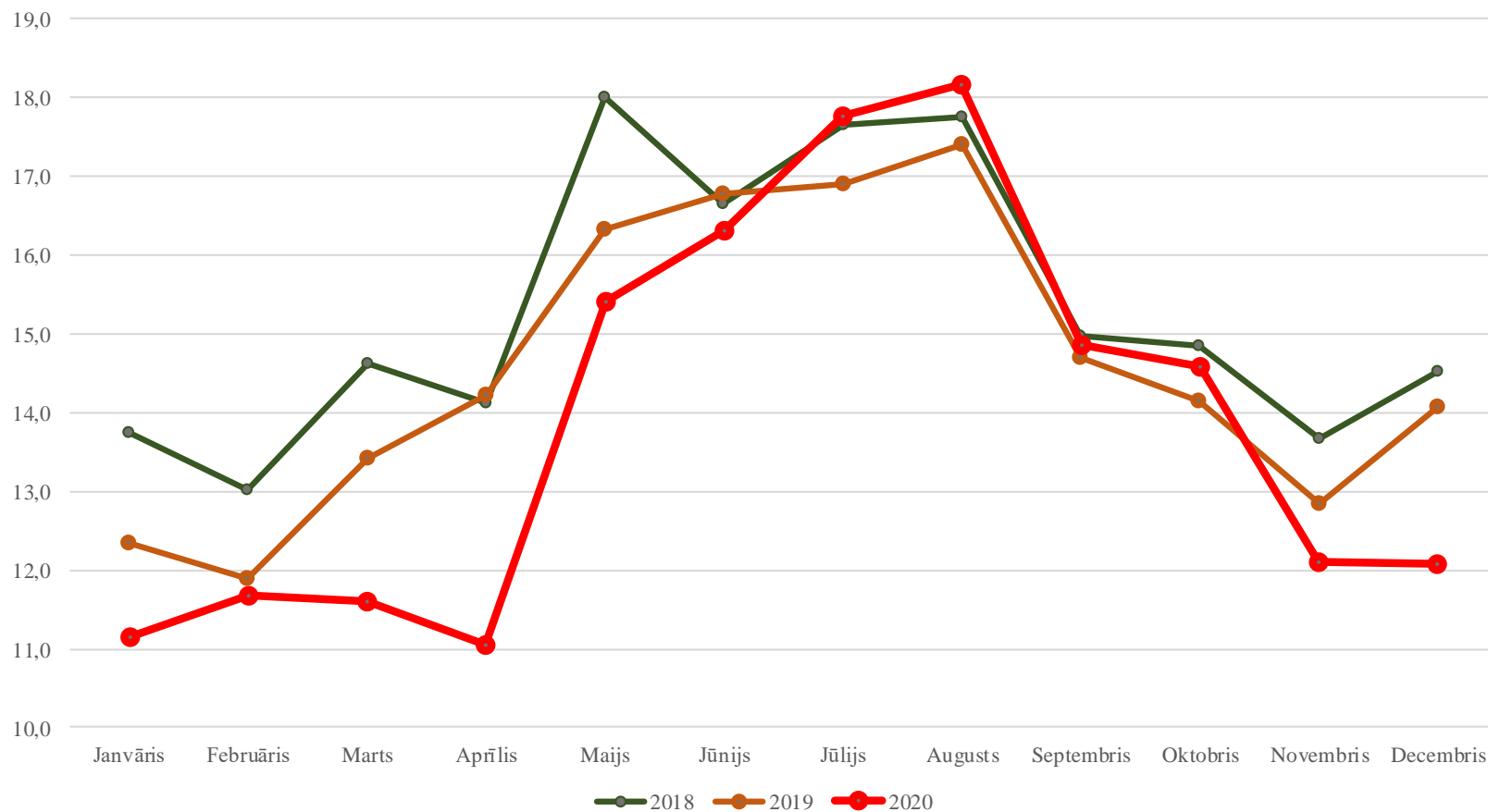

Valsts ieņēmumu dienests

Naftas produktu aprites tendences

Benzīna patēriņš Latvijā (20% no naftas akcīzes ieņēmumiem)

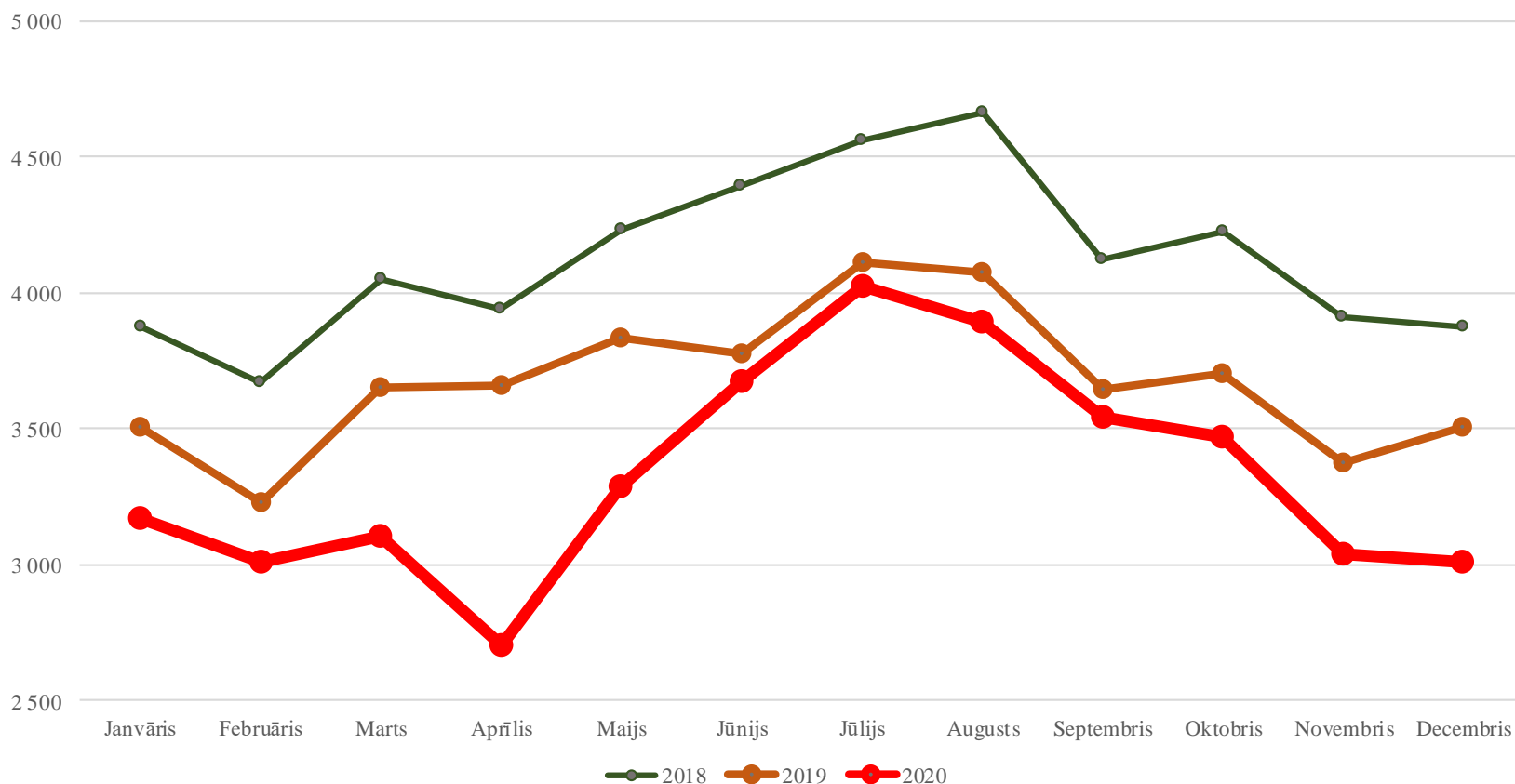

Valsts ieņēmumu
dienests

Naftas produktu aprites tendences

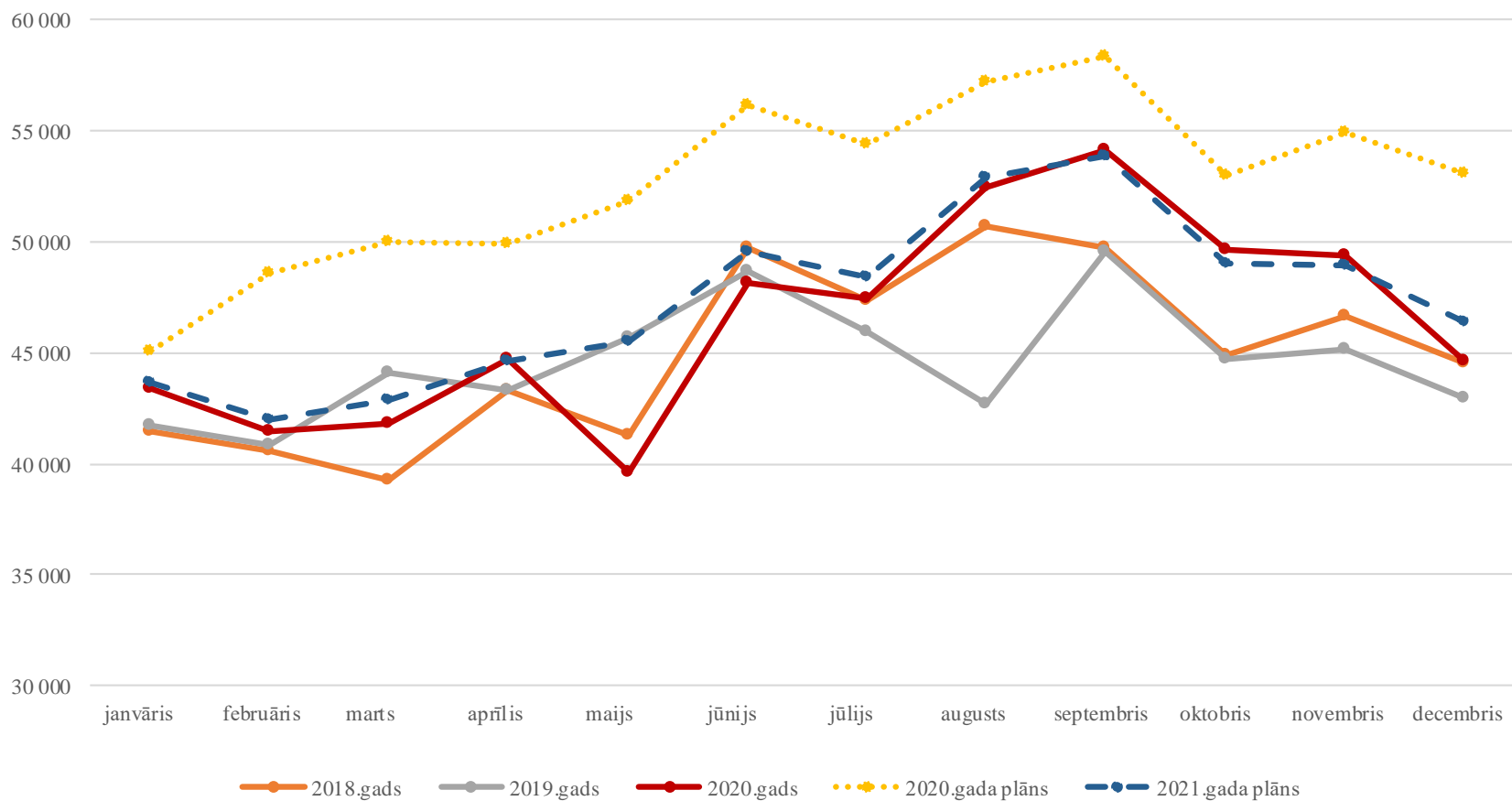
Auto gāzes
patēriņš Latvijā
(2% no naftas akcīzes ieņēmumiem)

Valsts ieņēmumu dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par naftas produktiem

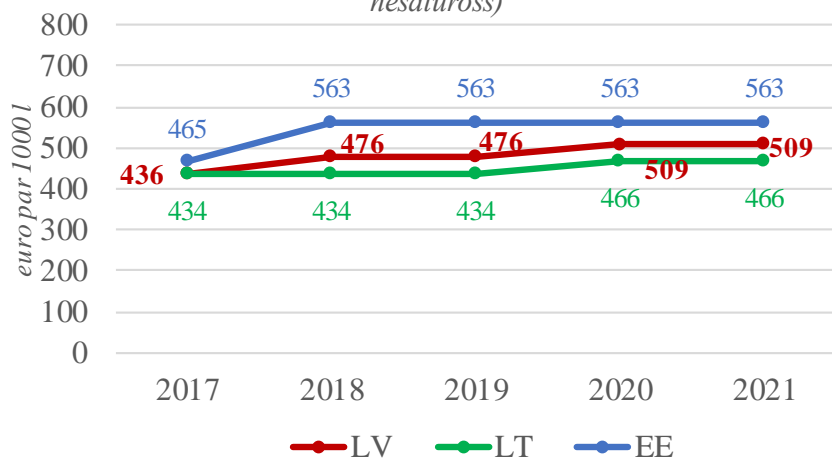

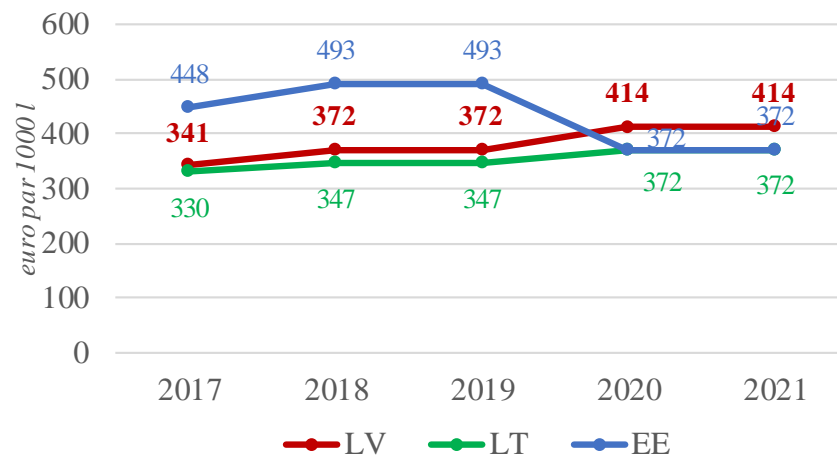
Akcīzes nodokļa likmes Baltijas valstīs

Valsts ieņēmumu dienests

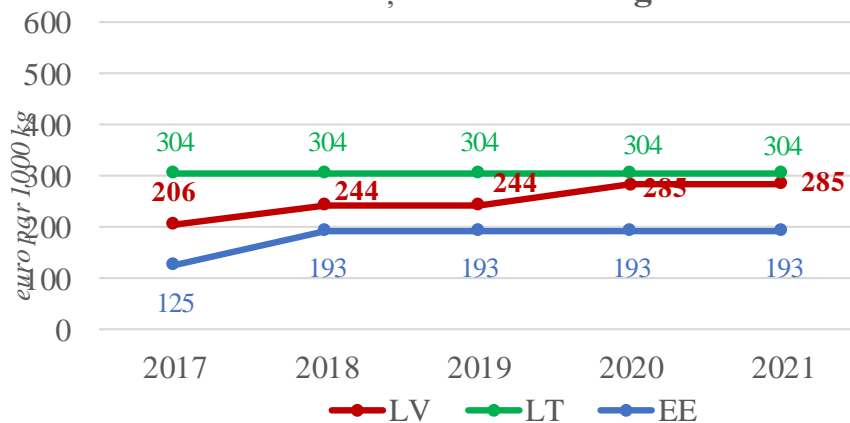
Akcīzes nodokļa likmes - benzīns (svinū nesaturošs)

Akcīzes nodokļa likmes - dīzeļdegviela

Akcīzes nodokļa likmes - autogāze

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumu plāns par naftas produktiem 2020

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par naftas produktiem 2020.gadā ir **556,9 milj. EUR**, kas ir par 4% vairāk nekā 2019.gadā.

Akcīzes nodokļa ieņēmumu par naftas produktiem **plāns 2021.gadam** ir **567,9 milj. EUR**, kas ir **par 2% vairāk** nekā faktiski iekasēts 2019.gadā un par 10% mazāk nekā bija plānots uz 2020.gadu.

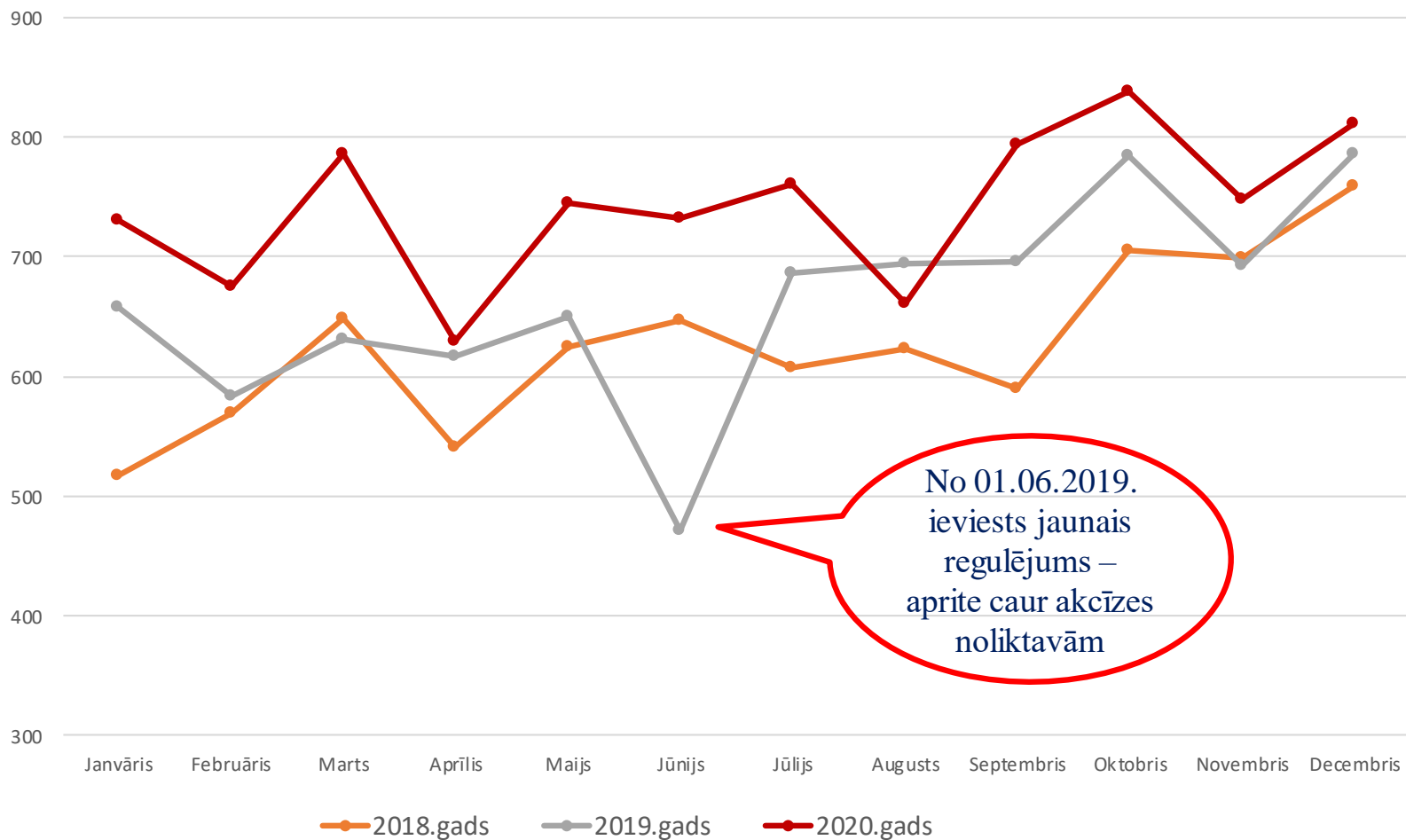
Valsts ieņēmumu
dienests

Kafija un bezalkoholiskie dzērieni

Valsts ieņēmumu dienests

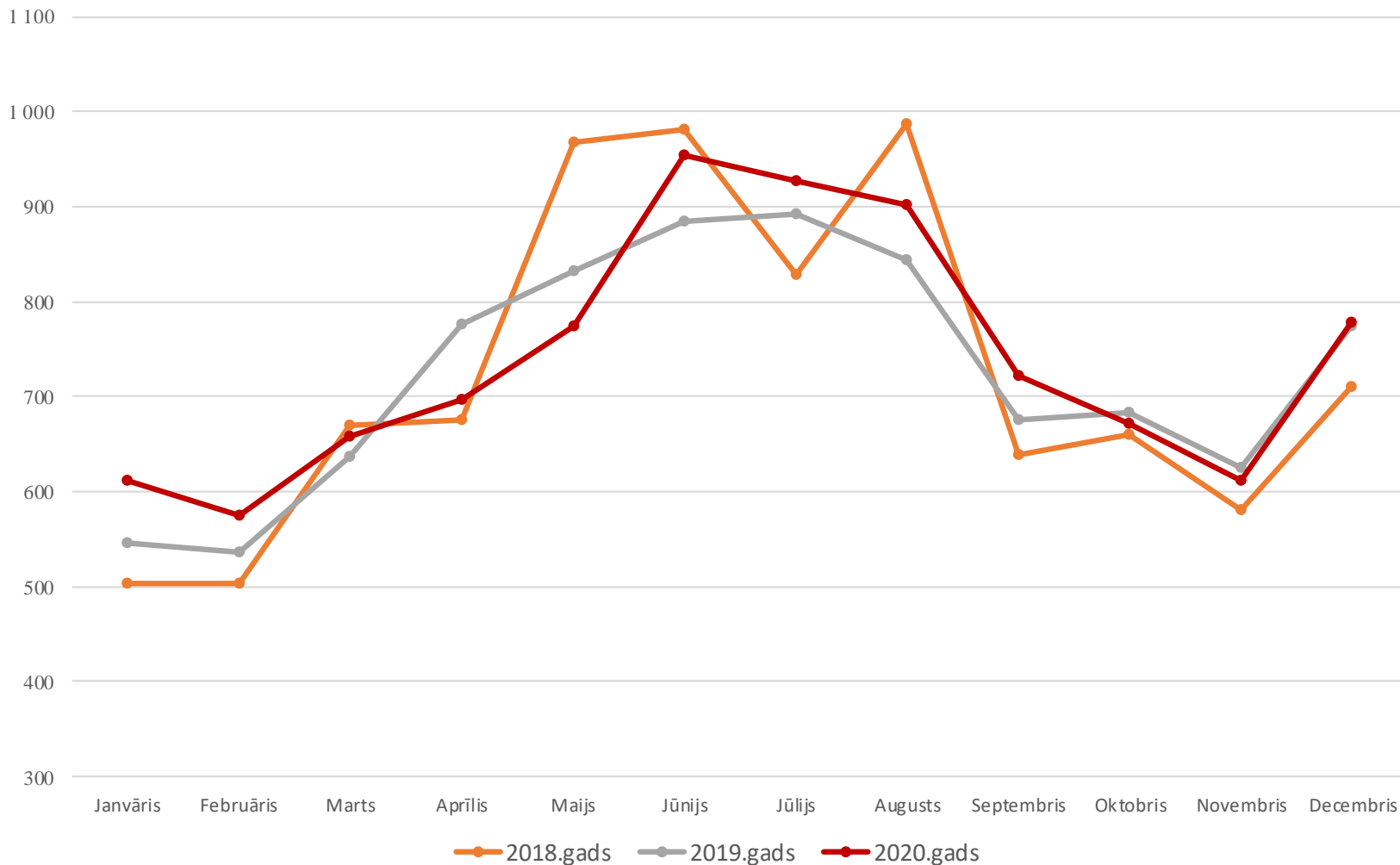
Aprēķinātais akcīzes nodoklis par kafiju

Valsts ieņēmumu dienests

Aprēķinātais akcīzes nodoklis par bezalkoholiskajiem dzērieniem

Valsts ieņēmumu
dienests

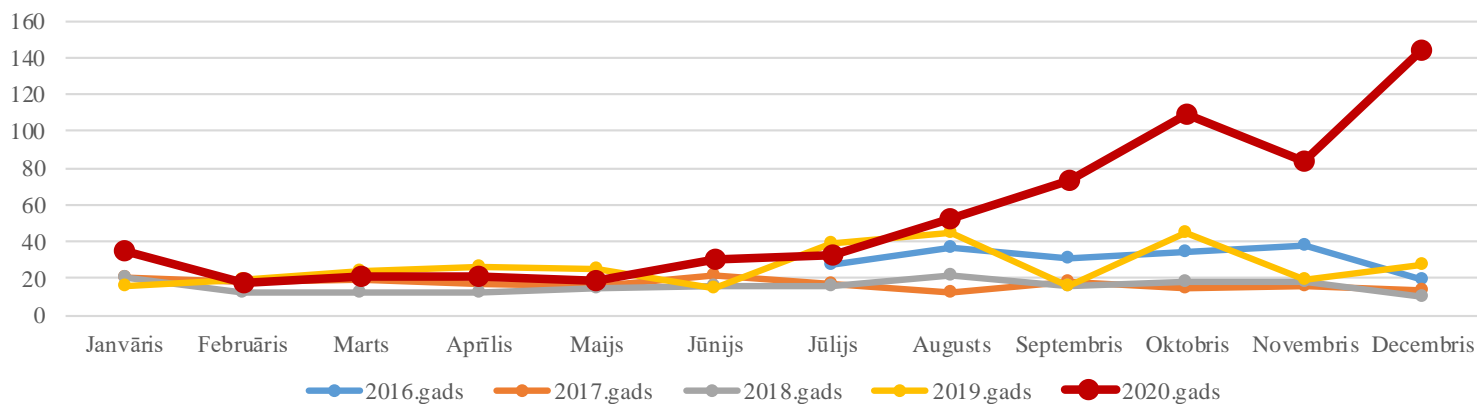
Elektroniskajās cigaretēs izmantojamie šķidrumi

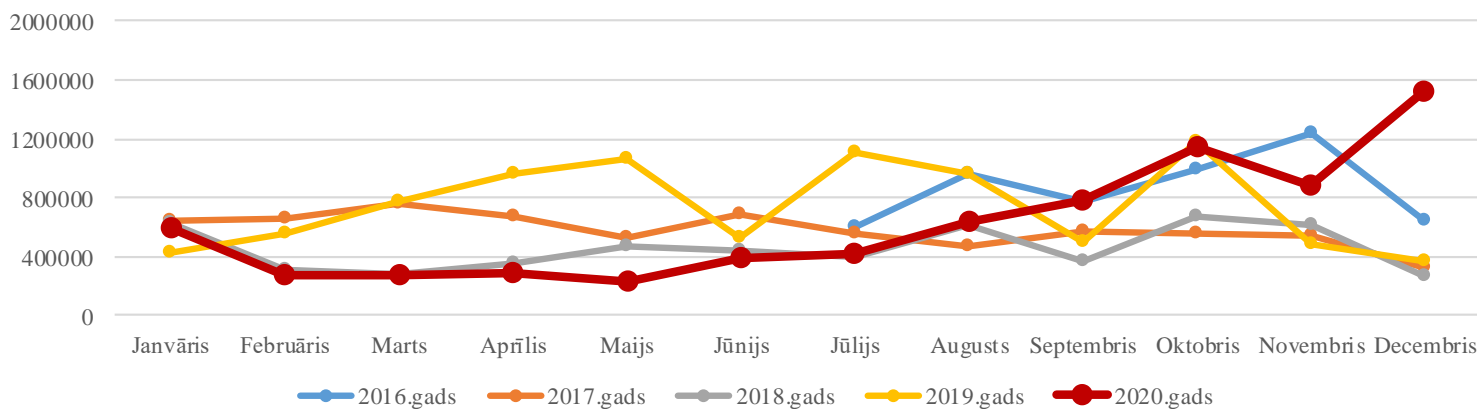
Valsts ieņēmumu dienests

Akcīzes nodoklis par e-cigarešu šķidrumiem

Aprēķināts akcīzes nodoklis, tūkst. EUR

Nodots patēriņam, mililitri

Valsts ieņēmumu
dienests

Jauna pieeja akcīzes nodokļa aprēķināšanā un jaunas akcīzes preces no 01.01.2021

Sākot ar 2021.gada 1.janvāri akcīzes nodokli piemēro jaunām preču grupām:

- elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļām;
- tabakas aizstājējproduktiem.

Sākot ar 2021.gada 1.janvāri elektroniskajās cigaretēs izmantojamajam šķidrumam akcīzes nodokļa likme ir noteikta neatkarīgi no nikotīna satura tajā.

Valsts ieņēmumu
dienests

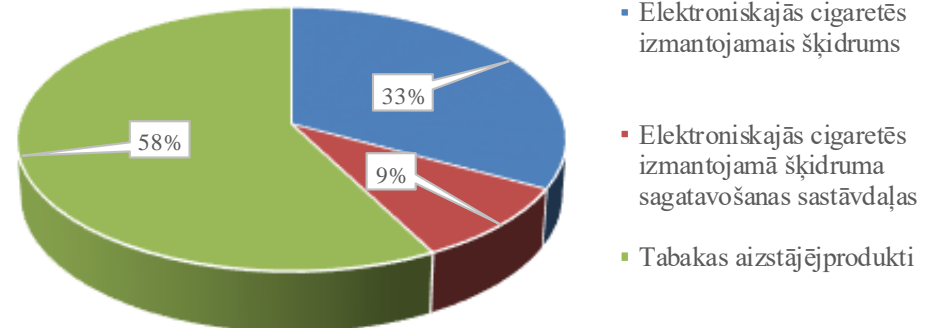
Akcīzes nodokļa aprēķins (likmju maiņas gadījumā) 01.01.2021 – rezultāti

Inventarizācijas laikā **aprēķinātā akcīzes nodokļa summa kopā sastāda 113,3 tūkst. EUR.**

Deklarētais apjoms, par kuru
maksājams akcīzes nodoklis:

- e-šķidrums – 1,2 milj. mililitri
- e-šķidrumu sagatavošanas
sastāvdaļas – 10,7 tūkst. mililitri
- tabakas aizstājējprodukti – 65,3
tūkst. grami

Aprēķinātā akcīzes nodokļa struktūra (EUR)

Valsts ieņēmumu
dienests

Izaicinājumi un paveiktais 2020.gadā

Tiesībaizsardzības iestāžu darbības rezultāti

TAI (VRS;VP:VID) rādītāji kopā	2019.g.12 mēnešos	2020.g. 12 mēnešos
Izņemtās cigaretes (gab.)	92 079 809	115 203 298
*Izņemtā tabaka (smēķējamā, ūdenspīpju, karsējamā (kg))	57 063	204 938
*Izņemtais alkohols (litri)	155 798	139 342
Izņemtā degviela (litri)	136 779	175 961
Novērtais kaitējums (EUR) par cigaretēm (milj. EUR)	16,16	18,43
Novērtais kaitējums (EUR) par alkoholu (milj. EUR)	1,2	1,19
Novērtais kaitējums (EUR) par degvielu (milj. EUR)	0,09	0,11
Novērtais kaitējums kopā (milj. EUR)	17,45	19,73

*tabaka (kg) : smēķējamā	51 245	204 902,2
ūdenspīpju	5 788	28,17
karsējamā		7,66
*alkohols (litri) : spirts	5 560	3 820
pārējie dzērieni	150 238	135 522

Tiesībaizsardzības iestāžu darbības rezultāti

2020.gads

TAI	Cigaretēs (gab.)	Tabaka			Alkohols (litri)		Degviela (litri)
		Smaržīgā vai smēķējamā tabaka (kg)	Ūdenspīpju tabaka (kg)	Karsējamā tabaka (kg)	Spirts	Pārējie alkoholiskie dzērieni	
VID	75561721	48 316	28,17	7,66	675	39 318	65 680
VRS	8655960						
VP	30804361	156 622			3145	96 293	110 281

**Tiesībaizsardzības iestāžu darbības
rezultāti**

2020.gads

KP/APP	TAI kopā
Uzsākti KP par cigaretēm	470
Sastādīti APP par cigaretēm	1701
Uzsākti KP par alkoholu	242
Sastādīti APP par alkoholu	2056
Uzsākti KP par degvielu	14
Sastādīti APP par degvielu	96

Valsts ieņēmumu
dienests

Izaicinājumi un paveiktais 2020.gadā

- Operatīvi spējām izsniegt A atļaujas, tādējādi nodrošinot tirgu ar spirtu dezinfekcijas līdzekļu ražošanai.
- Rosinājām un atbalstījām alkohola distances tirdzniecību ārkārtējās situācijas laikā.
- Piedalījāmies alkohola distances tirdzniecības regulējuma izstrādē un operatīvi īsos termiņos izsniedzām mazumtirdzniecības licences tīmekļvietnē un mobilajā lietotnē.
- EDS tika ieviesti strukturēti un vienkārši aizpildāmi iesniegumi licenču un izziņu saņemšanai (saprotašas licenču veidlapas, kur tagad ir skaidri atspoguļoti visi notikumi licences darbības laikā (izsniegta, pārreģistrēta, apturēta, darbība atjaunota, anulēta)).

Valsts ieņēmumu
dienests

Izmaiņas 2021.gadā

Valsts ieņēmumu
dienests

Jauna EMCS

- Š.g. 1. martā tiks ieviesta jauna, modernizēta EMCS sistēma, vienlaikus ar EMCS 3.4. fāzē paredzētajām izmaiņām.

Jaunā EMCS lietotāju saskarne saglabās pašreizējās EMCS funkcijas, bet tās vizuālais izskats būs pielāgots VID mājas lapas vizuālajam stilam.

Saskaņā ar EMCS 3.4 fāzes prasībām:

- e-AD manuālai noslēgšanai tiks ieviesti 2 jauni ziņojumi (IE880/IE881), kas aizstās līdz šim esošo IE905 ziņojumu;

Valsts ieņēmumu
dienests

Jauna EMCS

- Papildus tiks ieviestas arī nacionāla līmeņa izmaiņas:
  - nodrošinājuma izlietojuma pārskats (ziņojumi LV900/LV800) tiks aizstāts ar jaunu sadaļu «Nodrošinājuma izlietojums»;
  - izmaiņas nodrošinājuma rezervēšanā e-AD (nodrošinājuma rezervēšanai tiks piemērota nodrošinājuma apliecībā norādītā piešķirtā atlaide).

Valsts ieņēmumu
dienests

*Paredzamās izmaiņas
normatīvajos aktos, kas stāsies
spēkā 2021.gadā*

Valsts ieņēmumu
dienests

Izmaiņas 2021.gadā

- 01.03.2021. stāsies spēkā grozījumi MK noteikumos Nr.72 “ Noteikumi par akcīzes nodokļa nodrošinājumiem”, paredzot nodrošinājuma samazinājuma piemērošanu pārvietojumiem pa Latviju un pārvietojumiem pa jūru.
- 01.03.2021. stāsies spēkā grozījumi MK noteikumos Nr.211 “Spirta denaturēšanas un denaturētā spirta aprites kārtība”, kas, ņemot vērā komersantu sniegtos priekšlikumus, noteiks 2 jaunas nacionālās spirta denaturēšanas formulas.
- 01.07.2021. alkoholisko dzērienu, kuriem tiek piemērots atbrīvojums, pamatojoties uz VID izsniegtu atļauju (A un DI atļaujas), piegāde būs jāreģistrē EDS (līdzīgi kā tas šobrīd ir ar degvielu, kurai piemēro atbrīvojumu, un kuru reģistrē LAD sistēmā).
- 01.07.2021. ar akcīzes nodokļa markām būs jāmarkē karsējamā tabaka, e-šķidrums un to sagatavošanas sastāvdaļas, tabakas aizstājējprodukti. Jau šobrīd notiek aktīvs darbs jaunu akcīzes preču marķēšanas noteikumu izstrādes.

Valsts ieņēmumu
dienests

Izmaiņas 2021.gadā

- Paredzams, ka līdz 01.07.2021. tiks pieņemti un stāsies spēkā apjomīgi grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli", kuri paredz t.sk. atcelt akcīzes nodokļa maksāšanas pienākumu par akcīzes nodokļa markām, ja tās nav uzlīmētas 180 dienu laikā no akcīzes nodokļa marķu saņemšanas dienas, un marķētā akcīzes prece nav nodota patēriņam.

Valsts ieņēmumu
dienests

Izmaiņas Eiropas Savienības tiesību aktos

Valsts ieņēmumu
dienests

- 2019. gada 19. decembrī tika pieņemta Padomes direktīva (ES) 2020/262 ar ko nosaka akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu.

Šogad līdz gada beigām ir jāizstrādā grozījumi normatīvajos aktos, lai pārņemtu šīs direktīvas nosacījumus.

Valsts ieņēmumu
dienests

Izaicinājumi 2021.gadā

Valsts ieņēmumu
dienests

Izaicinājumi 2021.gadā

- Izstrādāt akcīzes preču pārskatu veidlapas, samazinot (optimizējot) tajos norādāmās informācijas apjomu.
- Izstrādāt regulējumu, kas noteiks papildu nosacījumus neharmonizēto naftas produktu un tabakas lapu pārvietošanai (paziņošana pirms saņemšanas/nosūtīšanas/pārvietošanas caur Latviju).
- Liels izaicinājums šogad – uzsāksim tabakas izstrādājumu ražošanas iekārtu regulējuma izstrādi. Plānoti 2 posmi – šogad jāizstrādā grozījumi likumā, paredzot deleģējumu tabakas izstrādājumu ražošanas iekārtu aprites noteikumu izdošanai, savukārt nākošgad jāizstrādā paši noteikumi.

Valsts ieņēmumu
dienests

*Darījumi ar degvielu,
izmantojot degvielas kartes*

Valsts ieņēmumu
dienests

Degvielas piegāde un iegāde, izmantojot degvielas kartes

Preču piegāde ir tiesību nodošana rīkoties ar materiālu īpašumu kā īpašniekam.

Darbība, ko karšu emitents veic attiecībā pret klientu (transporta uzņēmumu) - degvielas karšu nodošana tā rīcībā, lai tas varētu uzpildīt degvielu, **nav uzskatāma par preču piegādi***.

Līdz ar to **tā ir pakalpojumu sniegšana.**

* 2019.gada 15.maija EST spriedums lietā Nr.C-235/18

Valsts ieņēmumu
dienests

Degvielas piegāde un iegāde, izmantojot degvielas kartes

Tieši **kartes lietotājam** ir tiesības rīkoties ar degvielu kā šīs preces **īpašniekam**, jo viņš degvielu iegādājas tieši uzpildes stacijās, un degvielas kartes emitents nevar lemt nedz par veidu, kā degviela būtu izmantojama, nedz par šīs izmantošanas nolūku.

Degvielas kartes **emitentam degviela nekad netiek piegādāta** un attiecīgi tas nepiegādā degvielu kartes lietotājam.

Valsts ieņēmumu
dienests

Degvielas piegāde un iegāde, izmantojot degvielas kartes

Degvielas karšu **emitents ir starpnieks** degvielas iegādes darījumos.

Degvielas **karte ir norēķinu līdzeklis** iegādātās degvielas apmaksai degvielas uzpildes stacijās.

Karte ir **vienkāršs norēķinu instruments** degvielas karšu formā, kas tam dod iespēju pirkt šo degvielu.

Valsts ieņēmumu
dienests

Nozaru pārstāvju idejas, priekšlikumi

Valsts ieņēmumu
dienests

Pieraksties VID jaunumu vēstulēm !

Piesakoties VID jaunumu vēstulēm, regulāri e-pastā saņemsiet apkopotu informāciju par praktiski noderīgajiem jaunumiem un aktuālajiem VID semināriem. Pieteikšanās VID jaunumu vēstulēm [šeit](#).

Valsts ieņēmumu
dienests

Paldies par aktīvo iesaistīšanos!

